

Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintäministeriön tilinpäätöskannanotto Liikenne- ja viestintäviraston vuoden 2021 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) mukaisen perustellun kannanottonsa Liikenne- ja viestintäviraston vuoden 2021 tilinpäätöksestä.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmissä.

Yleistä

Tilinpäätöslaskelmat ja liitteet sekä tilinpäätösanalyysi on laadittu säännösten mukaisesti. Virasto on riittävästi raportoinut ja analysoinut tavoitteiden toteutumista. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä. Talousarviota on noudatettu.

Arvio tuloksellisuudesta, sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Vuodelle 2021 virastolle oli tulossopimuksessa asetettu yhteensä 8 tulostavoitetta, joiden toteutumista mitattiin kaikkiaan 19 mittarin ja niitä koskevan 35 tavoitetaso avulla. Tavoitetasoista 21 toteutui kokonaan, 7 tavoitetasoa toteutui osittain. Seitsemän tavoitetasoa jäi kokonaan toteutumatta. Viraston voi tämän perusteella katsoa suoriutuneen vuodesta korkeintaan tyydyttävästi.

Virasto on toimintakertomuksessa selostanut ja analysoinut tavoitetasojen toteumia. Osittain toteutuneiden ja toteutumatta jääneiden tavoitetasojen taustatekijät liittyvät edellisen vuoden tapaan suurelta osin viraston taloudelliseen tilanteeseen ja siihen, että virasto ei tämän takia pystynyt kasvattamaan tarvittavaa osaamista ennakoidusti. Toimenpiteitä on lykkääntynyt eteenpäin. Osa asioista on hidastunut virastosta riippumattomista syistä ja ne ovat toteutumassa tai käynnistymässä vuoden 2022 puolella.

Tulostavoitteiden tilannekuvaa on käyty viraston kanssa läpi vuoden aikana läpi. Se, mitä virasto pystyy tilanne huomioon ottaen saamaan aikaiseksi ja mitä on jäämässä tekemättä, on ollut yhteisesti ministeriön ja viraston tiedossa ja hyväksytty. Virasto on tässä tilanteessa tehnyt voitavansa tavoitteiden toteutumisen ja tuloksellisuuden eteen.

Tulossopimuksen liitteenä on viraston perustoimintaan liittyviä tavoitteellisia tunnuslukuja, jotka eivät ole varsinaisia tulostavoitteita vaan niitä seurataan osana tulosohejausta. Tunnusluvut ovat kehittyneet pääosin suunnitellusti, mutta muun muassa viraston taloudellisen tilanteen, resurssitarpeiden määrittelyn vaikeuksien johdosta eräisiin tehtäviin on kuitenkin syntynyt ruuhkaa ja viivästystä.

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuustavoite ylittyi selvästi ollen 161 % (kolmen vuoden keskiarvo; tavoite 116–122 %). Suoritteisiin kohdistetut kustannukset toteutuivat vuonna 2021 suunniteltua pienempinä muun muassa henkilöstöresurssien ja palvelujen ostojen vähenemisen takia.

Vuosiyhteenvedon mukaan maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma ei ole vuoden 2021 alkupuolella perustunut toteutuneen työajan seurantaan, kuten Valtiokonttorin määräys edellyttää. Virastoa kehoitetaan jatkossa kiinnittämään huomiota työajan toteutumien seurantaan laskelmien asianmukaisuuden ja ajantasaisuuden varmistamiseksi.

Virastoa pyydetään huomioimaan, että luvun 1.2 (Tuloksellisuus) taulukoinnista puuttuu tuotosten ja laadunhallinnan tunnuslukujen taulukko. Kyseiset tunnusluvut on kuitenkin raportoitu asianmukaisesti luvussa 1.5.2 (Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu). Luvussa virasto on raportoinut myös tunnuslukuja, joita ei ole sisällytetty ministeriön ja viraston välisen tulossopimuksen seurattavien tunnuslukujen liitteeseen.

Viraston henkilötyövuosimäärä oli 906,7 (963,3). Henkilöstön työtyytyväisyysindeksi on VMBaro-kyselyn perusteella 3,52 (vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan 3,57). Johtajuus-, innovointikyvykkyy- ja työyhteisöindeksien tavoitetasot saavutettiin johtajuusindeksiä lukuun ottamatta, jonka tulos oli 3,4 (tavoitetaso 3,7).

Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Virasto on riittävästi raportoinut ja analysoinut tavoitteiden toteutumista.

Viraston tunnusluvuissa heijastuu viraston taloudellisen tilanteen vaikutus viraston suoritteisiin ja palvelutasoon. Kyse on pitkälti viraston lakisääteistä tehtävistä. Ministeriö toteaa, että lakisääteisten tehtävien hoitamisen varmistaminen on ensisijaista.

VMBaro-kyselyn johtajuusindeksin tavoitetaso on tilinpäätöksessä mainituista johtamisen kehittämistoimenpiteistä huolimatta edelleen selkeästi alle tavoitetason. Ministeriö edellyttää, että virasto tehostaa kehittämistoimenpiteitä tilanteen parantamiseksi.

Siirtomenojen vaikuttavuutta virasto raportoi pääosin kertomalla määrärahojen volyymitietoja. Vaikuttavuuden kannalta olennaista olisi saada tietoa siirtomenojen merkityksestä ja vaikutuksista eli mitä niiden avulla saatiin aikaiseksi ja mitä hyötyjä niillä saatiin yhteiskunnalle. Lisäksi myös siirtomenojen volyymitietojen ohella esille voisi tuoda myös siirtomenojen tehokkuustietoja esimerkiksi suhteutettuna aikaan saatuihin suoritteisiin.

Tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti ja liitetiedot on esitetty talousarvioasetuksen ja valtiovarainministeriön määräyksen edellyttämällä tavalla. Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö painottaa, että Liikenne- ja viestintäviraston on kustannusten nousun torjumiseksi jatkuvasti selvitettävä ja tarkasteltava mahdollisia säästö- ja tehostamistoimenpiteitä.

Ministeriö kiinnittää myös huomiota omaisuuden inventointia ja seurantaan koskeviin huomioihin ja taloussäännön noudattamiseen näiden osalta.

Viraston on ensisijaisesti varmistettava, että lakisääteiset tehtävät hoidetaan tuloksellisesti ja että palvelutaso ei putoa. Viraston tuloksellisuuden kannalta ministeriö niin ikään näkee vaarana sen, että viraston taloudellisen tilanteen johdosta virasto ei voi riittävästi panostaa toiminnan kehittämiseen ja kehitykseen. Tätä uhkakuva on syytä kaikin tavoin torjua.

Virastolle on osoitettu laajoja ja strategisesti merkittäviä tehtäväkokonaisuuksia, joiden eteneminen on hallinnonalan tavoitteiden kannalta keskeistä. Haasteiden ilmaantuessa on tärkeää, että näiden osalta virasto ja ministeriö käyvät yhdessä läpi, mitä olemassa olevilla resursseilla on mahdollista saada aikaan ja mitä ei, ja että tästä on yhteinen käsitys. Tärkeää on yhdessä tunnistaa ne keskeisimmät tavoitetasot ja etapit, jotka ensisijaisesti pyritään hallinnonalan strategisten tavoitteiden toteuttamisen kannalta saavuttamaan. Tämä on samalla välttämätön riskienhallintakeino.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Hallinnonalan konserniyhtenäisyyttä tukevaa ohjausmallia ja siihen liittyviä prosesseja sujuvoitetaan edelleen.

Tulosohjauksen strategisuutta lisätään edelleen hallinnonalan toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Ministeriö jatkaa viraston kanssa hyväksi havaittua menettelyä, jossa haasteiden ilmaantuessa asioita ja niiden syitä käydään yhdessä läpi ja muodostetaan tilannekuvaa. Yleisesti ottaen tuloksellisuuden parantamisessa korostuu edelleen hallinnonalan yhteistyö ja yhteinen tekeminen.

Timo Harakka
liikenne- ja viestintäministeri

Minna Kivimäki
kansliapäällikkö

Tiedoksi

Liikenne- ja viestintäministeriön osastot
Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori

VN/15134/2022-LVM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: